گپی با نخبگان جوان؛ سمیه پناهی (رتبه 4 دکتری سال 1398)

مصاحبه با رتبه‌های برتر کنکور دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی و علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

سمیه پناهی رتبه چهار کنکور دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی و رتبه ۹ کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی سال

ممنون می‌شوم به طور کامل خود را معرفی کنید؟ (تاریخچه‌ای از خودتان شامل نام و نام خانوادگی، اهل کدام شهر، نام رشته و دانشگاه مقطع کارشناسی ارشد و کارشناسی، رتبه و محل قبولی امسال و همچنین سمت حرفه‌ای خود را عنوان کنید).

سمیه پناهی، اهل شهرستان دره شهر واقع در استان ایلام هستم. فارغ‌التحصیل کارشناسی زبان و ادبیات انگلیسی از دانشگاه آزاد اسلامی ایلام هستم. در مقطع کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه قم سال ۱۳۹۱ پذیرفته شدم. در سال ۱۳۹۸، در مقطع دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی، با رتبه ۴ در گرایش بازیابی اطلاعات دانشگاه اصفهان پذیرفته شدم و همچنین در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی نیز، توانستم با رتبه ۹ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان قبول شوم. در نهایت به علت تعهداتی همچون طرح هیات علمی و امکانات رفاهی بهتر، ترجیح دادم که رشته کتابداری پزشکی را برای ادامه تحصیل انتخاب کنم. در حال حاضر شاغل نیستم، البته در آزمون استخدامی نهاد سال ۱۳۹۴، با وجود رتبه ۱ به علت تبصره‌های سخت‌گیرانه نهاد در زمینه بومی‌گرایی به مصاحبه دعوت نشدم. این موضوع سبب دلخوری و ناراحتی زیادی برایم شد چون تلاش و مرارت زیادی در این راه کشیدم و علی‌رغم صحبت و اصرار با رئیس نهاد جناب آقای مختارپور نتوانستم از حق شایسته‌سالاری و علاقه‌ام برای جذب در کتابخانه دفاع کنم.

سال اولتان بود که در آزمون شرکت کردید یا تجربه دارید؟ چه سال (سال‌هایی) برای شرکت در کنکور دکتری اقدام کردید؟ در صورت عدم موفقیت در سال نخست چه انگیزه و اهدافی برای شرکت مجدد در این آزمون داشتید؟

خیر، اولین بار در سال ۱۳۹۶ در آزمون دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی شرکت کردم و رتبه ۳۹ را کسب کردم، در سال ۱۳۹۷ نیز، در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی رتبه ۱۰ را کسب کردم، اما علی‌رغم تلاش و انگیزه‌ای که داشتم، در نهایت نتوانستم از سد مصاحبه‌ها با قبولی عبور کنم. کم تجربه بودن، عدم اطلاع از منابع واقعی آزمون کتبی و شیوه‌های متفاوت مصاحبه‌های هر دانشگاه منجر به دو عدم موفقیت من شد. آغاز انگیزه و شروع موفقیت من این بود که تصمیم گرفتم تجربیات به‌دست آمده از آزمون کتبی و مصاحبه‌های وزارت علوم و بهداشت را با کمک سایر دوستان گردآوری کنم و از طریق انتشار در مجله کتابدار ۲.۰ در اختیار داوطلبان قرار دهم. این دو فایل (۱، ۲) خیلی مورد استقبال قرار گرفتند. خیلی از دوستان، طی دو سال اخیر، یکی از عوامل موفقیت و آمادگی خود در مصاحبه‌ها را خواندن فایل تجربیات بیان کردند و به صورت شخصی پیام‌های تشکر برایم ارسال کردند.

کلیات نحوه آزمون دکتری را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ (روش، کیفیت و سطح منابع و سؤالات آزمون)

منابع آزمون کتبی وزارت علوم و وزارت بهداشت، خیلی متفاوت هستند؛ اما می‌توان گفت در آزمون علم اطلاعات و دانش‌شناسی، سطح سؤالات تقریباً طی سال‌های اخیر ترکیبی از سخت، دشوار و مفهومی و اغلب با منابع پراکنده بود؛ بنابراین داوطلبان برای کسب رتبه خوب در مرحله اول باید منابع مشهورتر در تمامی سرفصل‌ها را مطالعه کنند اگرچه کلیات و مفاهیم در تمام کتب مشابه است اما به‌عنوان مثال در اکثر موارد پیش می‌آید که داوطلب برای سرفصل بازیابی اطلاعات، کتاب دکترعلی‌حسین قاسمی را مطالعه کرده؛ اما می‌بینیم که نکته یا اصطلاحی در سؤال کنکور مطرح شده که در این کتاب ارائه نشده و در کتاب دکتر حریری و راوندی مطرح شده است. من خودم سعی کردم که تسلط کافی بر همه منابع داشته باشم.

در آزمون وزارت بهداشت که معمولاً بخشی از سؤالات مربوط به دانش کتابداری است و معمولاً پاسخگویی به این سؤالات برای داوطلبانی با مدرک علم اطلاعات و دانش شناسی راحت‌تر است ولی در بخش سؤالات تخصصی مثل فناوری اطلاعات

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

پزشکی، داوطلبی موفق‌تر است که دارای تجربه کار با پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی است و یا حداقل به صورت تئوری تمام مباحث در این زمینه را مطالعه کرده باشد.

نظرتان در مورد فرآیند مصاحبه دانشگاه‌های مختلف چیست؟ (سطح سؤالات و رفتار مصاحبه‌کنندگان و به طور کلی شرایط را چگونه ارزیابی کردید؟)

در رشته علم اطلاعات، هر دانشگاه گرایش دلخواه تحقیقاتی خود را دارد و سؤالات و انتظارات متفاوتی از دانش داوطلب، رزومه و رتبه کتبی وی دارند و معمولاً این انتظارات طی سال‌های اخیر تغییر نکرده است؛ بنابراین داوطلب، بایستی با توجه به هدف خود و ویژگی‌های علمی و شخصی خود، اولویت دانشگاهی خود را انتخاب کند و برای آن تلاش کند. واقعاً شرکت کردن در تمام مصاحبه‌ها معمولاً با خستگی و استرس و هزینه زیادی همراه خواهد بود و من شخصاً آن را توصیه نمی‌کنم؛ چون در اکثر موارد نمی‌توان نتیجه دلخواه را کسب کرد.

نظم و وقت‌شناسی گروه علم اطلاعات اصفهان در برگزاری آزمون ارزیابی کتبی و مصاحبه را می‌پسندم. برخی گروه‌ها متأسفانه برخورد مناسبی با داوطلب نداشتند و ناکافی بودن دانش داوطلب در یک حوزه مطالعاتی خاص و عدم پاسخگویی به سؤالات مصاحبه را مورد تمسخر قرار می‌دادند و در نهایت با اعمال نمره حدنصاب و عدم رعایت عدالت داوطلب را از گردونه رقابت سالم حذف می‌کردند.

در وزارت بهداشت، وضعیت مصاحبه‌ها و نمره‌دهی بر اساس قواعد منظم‌تر و عادلانه‌تری و مصاحبه در قالب ایستگاه‌های دانش تخصصی، زبان انگلیسی، جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی، بررسی پایان‌نامه و رزومه و... صورت می‌گیرد. رفتار اساتید نیز در تمام ایستگاه‌ها عالی و عادلانه و تحت زمان‌بندی دقیقی بود و شرایط استرس‌زا آن‌چنانی وجود نداشت.

فکر می‌کنید چه بخش‌هایی از رزومه شما در تصمیم‌گیری داوران در قبولی شما تأثیرگذار بوده است؟

من در حقیقت، طی سه سال تلاش کردم که رزومه مناسب و ترکیبی از مقاله‌های نمایه‌دار در پایگاه اسکوپوس و وب آو ساینس، مقالات علمی-پژوهشی فارسی و انگلیسی، همایش داخلی و خارجی و کتاب ترجمه و طرح‌های تحقیقاتی و مدرک زبان MSRT را آماده کنم.

بهترین خاطره و تلخ‌ترین خاطره شما از مصاحبه‌های دانشگاه‌ها؟

بهترین خاطرات در مصاحبه‌ها برای من توفیق دیدن اساتید پیشگامی همچون دکتر دیانی، دکتر عصاره، دکتر شعبانی و دکتر چشمه سهرابی، دکتر عاصمی و دکتر صراف زاده، دکتر قاضی و دکتر صدقی... بود. هرچند کوتاه اما بنا به حافظه تیزبینی که دارم سعی کردم نکاتی از اخلاق و منش هر کدام بیاموزم. همچنین آشنایی با دوستان جدید در سفرهای مصاحبه برایم لذت‌بخش بود. بدترین خاطره من در دانشگاه تربیت مدرس رخ داد. گاهی مشکلاتی ناخواسته اتفاق می‌افتاد که واقعاً خارج از کنترل آدم است. مثل شکسته شدن شیشه عینکم چند دقیقه قبل از آغاز مصاحبه دانشگاه تربیت مدرس، علی‌رغم علاقه من برای قبولی در این دانشگاه، این اتفاق کوچک سبب استرس در من شد و تا حد زیادی تمرکزم را از دست دادم. اساتید نیز با سؤال‌پیچ کردن من و حتی سرچ در پایگاه‌های نمایه‌دار جهت بررسی صحت رزومه‌ام، استرس مرا به اوج رساندند و حتی به سبب بدبینی به گواهی‌های مقاله‌ها و حتی توصیه‌نامه اساتید به من مهلت دادند تا روز بعد اصل مدارک را به آن‌ها تحویل دهم و در غیر این صورت نمره صفر را برایم لحاظ خواهند کرد. با وجودی که برگشت به شهرستان برایم دشوار بود، اما تصمیم گرفتم که رنج سفر را تحمل کنم و درنهایت تا بعدازظهر روز بعد که سری دوم مصاحبه‌ها رو به اتمام بود؛ توانستم اصل مدارک و گواهی مقاله‌ها را تحویل دهم. در نهایت زمانی که نتایج کارنامه‌ها منتشر شد، فهمیدم که با نمره عدم حدنصاب و کمترین امتیاز رد شده‌ام. درک آن همه آزار روحی و تمسخر از سوی اساتید هنوز هم برایم قابل هضم نیست و فکر نمی‌کنم بتوانم فراموش کنم؛ چون سهم رزومه و رتبه من آن عدد ناچیز نبود.

فعالیت‌های عملی و حرفه‌ای شما در حرفه کتابداری تا به حال شامل چه کارهایی بوده است؟

راستش من در سمت و جایگاه علمی خاصی نبوده و نیستم. فقط می‌توانم بگویم که آشنایی با گروه کتابدار ۲.۰ و استفاده از تجربیات و کمک‌های بی‌شائبه جناب مهندس حیدری را جزو توفیقاتی می‌دانم که در طی مدت فارغ‌التحصیلی نصیبم شد. با چاپ دست‌نوشته‌ها و ترجمه‌های کوتاه و استفاده از مطالب فناوری محور ایشان در مجله توانستم تا حد زیادی سطح

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

تجربه و شناخت خودم از این رشته را ارتقاء دهم. هم‌چنین در دانشگاه قم، به سبب تشویق‌های اساتید ارجمندم دکتر مهدی محمدی و دکتر رضا کریمی توانستم برای ادامه مسیر حرفه‌ای تلاش کنم و با نگارش مقاله در این حوزه فعال بمانم و درنتیجه در آذرماه ۱۳۹۸ به‌عنوان دانشجوی برگزیده علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه قم انتخاب شدم.

خاطره خود را از اینکه از کودکی چه اتفاقاتی افتاد تا الآن به اینجا رسیده‌اید؟ و آیا اصلاً فکر می‌کردید یک روزی در این موضوع کاندیدای دکتری شوید؟

من از دوران کودکی، عاشق کتاب و کتابخانه بوده؛ اما متأسفانه جایگاه کتاب‌خوانی در دوران کودکی و نوجوانی من به هیچ‌وجه خوب نبود. در حدی که گاهی برای رفتن به کتابخانه و امانت کتابها بایستی از سد کتابدار و مدیر مدرسه و قفل‌های همیشگی درب آن میگذشتم! حتی نگاه کردن و حفظ کردن عناوین موجود در کتابخانه مدارس که بر روی دیوار نصب شده بود برایم جذاب بود! به امید روزی بودم که بتوانم آن‌ها را از چنگ کتابدار در بیاورم! اما واقعاً به‌ندرت این آرزو برایم محقق میشد. گاهی مجبور میشدم در زمان پنج دقیقه محدودی که فرصت ورود به کتابخانه برایمان مهیا میشد، کتابی را فقط از روی حجمش انتخاب کنم، مثل کتاب کلیدر از محمود دولت‌آبادی! مطالعه و فهم این کتاب برایم چندان آسان -و لذت‌بخش نبود، چون فقط ۱۲ سال سن داشتم! بعد از گذشت چند سال از سایر جلدهای دیگر آن باخبر شدم! و یا کتاب های جنایی پلیسی محقق که اصلاً انتخابی وحشتناک و از روی ناچاری برای یک دختر نوجوان بود. مجبور میشدم تمام پول توی جیبی‌هایم را جمع کنم و کتاب داستان بخرم. کتاب‌فروش‌ها آن زمان خیلی مهربان بودند، حتی راهنمای خوبی بودند در انتخاب کتاب! شاید اگر زمانی ذهن مرا هیپنوتیزم کنند و به نوعی آن را فراخوانی کنند، بفهمند که دلیل انتخاب و علاقه من به رشته کتابداری به علت همین حسرت‌های کتاب‌خوانی بوده است! و اما امروز تمام دیوارهای مستحکم کتابخانه‌ها فرو ریخته و می‌توانم تمام کتاب‌ها را در تسخیر خودم داشته باشم، البته اگر شبکه‌های اجتماعی اجازه دهند!

اگر بخواهید در جامعه عمومی کاری برای شناخت اهمیت رشته و حرفه انجام دهید چه ایده‌ای را پیاده‌سازی می‌کنید؟

با توجه به تجربه و علاقه شخصی‌ام، در راستای محقق شدن سمت کتابدار آموزشگاهی و طراحی و تجهیز کتابخانه‌های فناوری محور در مدارس تلاش خواهم کرد و به نظر من اگر آموزش و پرورش بخواهد از بنیان اصلاح شود، باید این اصلاحات را از کتابخانه مدارس آغاز کند.

توصیه شما به دوستانی که مطالب شما را می‌خوانند اعم از دانشجویان مقاطع پائین‌تر، فارغ‌التحصیلان و حرفه‌مندان چیست؟

ورود به رشته کتابداری را شانسی بزرگ برای فعالیت در اجتماع بدانند و تلاش کنند به‌واسطه فناوری و طرح ایده‌های نو و خدمات‌رسانی، رسالت واقعی این حرفه را ارزشمند جلوه دهند و به دنبال مسائل حاشیه‌ساز مانند تغییر نام رشته و ادغام آن با سایر رشته‌ها و فاصله گرفتن از هویت علوم کتابداری نباشند.

اگر نیاز است نکته پایانی خاصی بیان کنید که در سؤالات ذکر نشد خوشحال می‌شویم پذیرا باشیم.

بدون شک، قبولی در مقطع دکتری کاری دشوار است که علاوه بر تلاش شخصی، با همراهی و یاری خانواده و دوستان میسر می‌شود. ممنون از مادر مهربانم و همچنین تمام اعضای تیم کتابداره۲.۰ به‌ویژه جناب آقای مهندس حیدری، آقای داستانی و خانم سمیه پروین، مریم قنبری و ملیحه پردال و سایر دوستانی که برای قبولی در مقطع دکتری همواره مشوق من بودند.

با تشکر از همراهی شما

هیئت تحریریه مجله کتابدار ۲.۰

تجربیات مصاحبه دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی ۱۳۹۸

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها): مجله ی کتابدار ۲.۰
عنوان مقاله: گپی با نخبگان جواد؛ سمیه پناهی (رتبه ۴ دکتری سال ۱۳۹۸)
عنوان مجله: کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: i-Kitابdار 2.0)
دوره مجله(Vol): ۵
شماره مجله(Issue): ۶
سال(Year): ۱۳۹۸
شناسه دیجیتال(DOI):
لینک کوتاه: http://lib2mag.ir/10915

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.